

Fekete Dávid

Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ Győrben¹

Higher Education and Industrial Cooperation Centre in Győr

Összefoglalás

A Széchenyi István Egyetem, az Audi Hungária Motor Kft. és Győr Megyei Jogú Város közösen dolgozta ki a Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ koncepcióját, melyet Magyarország kormánya 12,7 Mrd forint támogatásban részesített. A tanulmány bemutatja a FIEK illeszkedési pontjait napjaink gazdaságfejlesztési és innovációs trendjeibe, továbbá a Széchenyi István Egyetem vállalkozó egyetemé válásának folyamatába. A FIEK *A kkv-k nemzetközi versenyképességét támogató szolgáltatások fejlesztése* című részprojekthez egyedülálló kísérletet tesz az egyetemi kutatás-fejlesztés és a vállalkozásfejlesztés összekapcsolására annak érdekében, hogy erősítse a győri kkv-k nemzetközi versenyképességét. Mindezt képzésekkel, nemzetközi vásárokon való részvétellel, laborhasználati lehetőségekkel kívánja elérni, a folyamatot monitoringtevékenységgel értékeli, s aktívan bevonja az oktatói-kutatói szférát a tudományos megalapozottság és újabb tudományos kutatások katalizálása érdekében.

Journal of Economic Literature (JEL) kódok: D7, I2, L3, O1, O3, O4, O5, R1, R5

Kulcsszavak: helyi gazdaságfejlesztés, vállalkozásfejlesztés, felsőoktatási-ipari együttműködés, Győr, Audi

FEKETE DÁVID PHD, egyetemi tanársegéd, Széchenyi István Egyetem, Regionális-tudományi és Közpolitikai Tanszék (fdavid@sze.hu).

Summary

The concept of a Higher Education and Industrial Cooperation Centre (HEICC) was worked out by Széchenyi István University, Audi Hungária and the City of Győr with support from the Hungarian Government. The paper presents HEICC's links to the current economy development and innovation trends and to process of Széchenyi István University becoming a university with a business focus. The *development of higher education services supporting the international competitiveness of SMEs* is given special emphasis. It is a unique experiment linking up academic R&D with the business development to improve international competitiveness of SMEs in Győr. The analysed service categories are: training, support to international presence, opportunity to use university labs etc. In addition, evaluation is performed through monitoring SME development; and the university researchers are proactively involved in to intensify academic grounding and scientific research.

Journal of Economic Literature (JEL) codes: D7, I2, L3, O1, O3, O4, O5, R1, R5

Keywords: local economic development, entrepreneurship development, higher education and industry co-operation, Győr, Audi

BEVEZETÉS

Kormányzati támogatással épül és alakul meg Győrben a Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ (FIEK), melynek koncepcióját a Széchenyi István Egyetem, az Audi Hungária Motor Kft. és Győr Megyei Jogú Város közösen dolgozta ki. Mindezek alapján, továbbá a FIEK tartalmi elemeit megismerve, örömtelinek nevezhető, hogy a győri gazdasági térség, mely jelenleg az ország Budapest utáni legerősebb GDP-termelő régiója, olyan intézménnyel bővül, mely a jövő fejlődésének letéteményesévé válhat. Az alábbi fejezetek részletesen bemutatják a FIEK feladatait, tevékenységeit, hangsúlyozva, hogy olyan új, jövőbe mutató együttműködési és kutatási irányok rajzolódnak ki, mint pl. az elektromobilitással, az infokommunikációs technológiával kapcsolatos elképzelések. A cikk kiemelt figyelmet szentel *A kkv-k nemzetközi versenyképességét támogató szolgáltatások fejlesztése* című résztémának, mely korábban nem látott együttműködési lehetőségeket tartogat az egyetemi és a kkv-szektor szereplői számára.

Kétségtelen, hogy a FIEK létrejöttével tovább erősödik a győri gazdasági milió, mely számos előnnyel jár a térségben működő gazdasági szereplők számára. Napjainkban a gazdaságfejlesztés már nem elsősorban a gazdasági infrastruktúra fejlesztésére és a cégek közvetlen támogatására irányul, sokkal inkább olyan gazdasági környezet kialakítására, melyben a vállalkozások jól érzik magukat. Bajmócy szerint a jelen *helyi gazdaságfejlesztési intézkedéseit a versenyképesség-alapú stratégiai szemlélet határozza meg*. Az EU versenyszabályainak szigorúsága miatt az állam piaci folyamatokba történő közvetlen beavatkozása egyre inkább visszaszorul, a hangsúly a vállalkozások helyi üzleti környezetének és innovációs potenciáljának fejlesztésén, élhető környezet kialakításán

van. A közsféra szerepe ugyanakkor továbbra is meghatározó, ám az üzleti és a civil szféra erőteljes partnerségével (Bajmócy, 2011). A területi versenyben a szereplők fő eszköze olyan helyi gazdaságfejlesztési elképzelések kidolgozása és végrehajtása, melynek révén egy, a jövedelemtermelő képességet növelni tudó üzleti környezet jön létre, és a jövőkép ismeretében ebbe a folyamatba a helyi vállalkozások minél szélesebb köre is be tud kapcsolódni (Lengyel, 2010). Filep szerint ugyanakkor a növekedés egyik legfőbb kulcseleme a technológiai és tudásintenzív tevékenységek régióbeli megtelepedésével, fejlődésével párhuzamosan az is, hogy a kormányzat, az önkormányzatok, az oktatási és gazdasági szféra szereplőinek összehangolt, hatékony együttműködése jellemezze a térséget (Filep, 2014).

A FIEK koncepciója tehát illeszkedik napjaink helyi gazdaságfejlesztésének tendenciáiba, hiszen olyan innovációs kezdeményezéseket foglal magában, melyek a helyi gazdasági szintű együttműködés révén aknázhatók ki. Nem ipari park, nem közúti csatlakozás épül,² hanem olyan innovációs központ, mely a helyi szintű tudományos kooperációkra fókuszál a város, az egyetem, a kkv-k és a multinacionális vállalat részvételével, s mint ilyen, alkalmas a térség prosperáló gazdasági jövőképeinek alakítására. A projekt állami finanszírozása szintén azt a tendenciát erősíti, miszerint a közhatalom egyre inkább közvetett módon igyekszik ösztönözni egy régió gazdasági fejlettségének növekedését. Ezzel párhuzamosan érdemes megjegyezni, hogy a kormányzat 2010 után számtalan olyan intézkedést hajtott végre, melyek segítették a helyi gazdasági miliők erősítését és stabilitását, így a fenti közvetlen kormánydöntésen, illetve a GINOP-on keresztüli finanszírozáson túl idesorolhatjuk pl. a stabil nemzetgazdasági fejlődést megalapozó új állampénzügyi rendszert (Lentner, 2015), továbbá az önkormányzati adósságkonszolidációt is (Lentner, 2014).

Napjainkban azon felsőoktatási intézmények tudnak hosszú távon és sikeresen fennmaradni, melyek a költségvetési támogatásukon túlmenően képesek a piaci megbízásaik révén további forrásokat becsatornázni. A vállalkozó egyetemek tudományos potenciáljukkal képesek és hajlandók hozzájárulni az érintett térségek, elsősorban saját régiójuk gazdasági fejlesztéséhez (Tamándl, 2014), mely megállapítás esetünkben érvényes a Széchenyi István Egyetem FIEK-projektjére is.

Megkerülhetetlen néhány sort szentelni az innováció és a stakeholderek együttműködése kapcsán az innovációs folyamatmodelleknek, melyek legismertebbike az ún. Triple Helix-modell. A modell lényege, hogy az innovációs fejlődés, a tudásalapú régióvá válás alapjaként tekint a felsőoktatás, a köz- és a gazdasági szféra folyamatos egymással való kapcsolattartására és együttműködésére (Etzkowitz–Leydesdorff, 2000). Ebből a szempontból vizsgálva, a FIEK ezen innovációs folyamatmodell letéteményeként is értelmezhető, hiszen a koncepcióját és végrehajtását a helyi önkormányzat, a felsőoktatási intézmény és a multinacionális vállalat dolgozta ki, míg a végrehajtásában a helyi kkv-k is aktívan közreműködnek, a finanszírozásról pedig az állami szint gondoskodik. Érdemes megjegyezni persze, hogy a szakirodalomban e hármas osztatú modell kibővítése folyamatosan napirenden van, így olvashatunk már a négyes helixről (Quadruple Helix), mely a civil szféra beemelésével próbálja meg a folyamatok társadalmi háttérét biztosítani, továbbá az ötös helixről (Quintuple Helix), mely az

épített és természeti környezet dimenzióját emeli be a modellbe (Carayannis et al., 2012). Ez utóbbi kibővítések a későbbiekben ismertetett tudományos kutatás módszertanához nyújtanak majd segítséget.

FIEK

2013-ban dolgozta ki a Széchenyi István Egyetem, az Audi Hungária Motor Kft. és Győr Megyei Jogú Város a Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ koncepcióját.³ A tervezet nyomán Magyarország kormánya 2014 szeptemberében döntött a koncepció támogatásáról. Az 1540/2014. (IX. 24.) kormányhatározat értelmében a kormány egyetért a három kezdeményező közötti stratégiai kutatás-fejlesztési és innovációs együttműködés intézményesített formájának – FIEK – létrehozásával, továbbá kilátásba helyezi, hogy a részletes koncepció kidolgozását és elfogadását követően lehetőség nyílik az együttműködés GINOP-forrásokból történő támogatására.⁴

A FIEK következő fontos mérföldköve szintén egy kormánydöntéshez köthető: az 1678/2015. (IX. 25.) kormányhatározat már konkrét fejlesztési célokat és azok forrását is megjelölte. A döntés értelmében a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap terhére a kormány 6,4 Mrd forinttal támogatja a FIEK infrastrukturális fejlesztéseit, továbbá a járműipari innovációs programokat megalapozó fejlesztéseket.⁵ A támogatási döntést követően indulhatott meg a kapcsolódó épületek tervezése, engedélyezése, továbbá a szükséges laboreszközök specifikációjának megfogalmazása. A FIEK három új épülettel gazdagítja az egyetem kampuszát: a járműipari innovációs kutatásoknak, fejlesztéseknek és teszteléseknek a Fékpad Épület és a Csomagolásvizsgáló Labor ad helyet, továbbá a Fékpad Épületben kialakítanak egy e-oktatólabort is. A Menedzsment Campus épület a kkv-k fejlesztésével kapcsolatos tevékenységekre fókuszál majd, előadótermekkel, alkotóhelyekkel. Az épületek 2018 nyarára készülnek el, bekerülési költségük a 6,4 Mrd forintot támogatás mintegy fele, a fennmaradó összegből az egyetem a szükséges eszközöket szerzi be (szechenyiprojekt.sze.hu, 2017).

Az infrastruktúra-fejlesztés tervezésével és bonyolításával párhuzamosan az egyetem pályázatot adott be *A Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ – Kutatási infrastruktúra (GINOP-2.3.4-15)* című pályázati felhívásra, melynek keretében a FIEK-ben zajló szakmai tevékenységre 2016 decemberében mintegy 6,3 Mrd forintot nyert.⁶ A nyertes pályázatban az egyetem hat részterület megvalósítását vázolta fel, melyek egy-egy fontos kutatási szegmenst és egyben jövőbeni kiterjesztési pontot is jelentenek.

A következő fejezetben bővebben *A kkv-k nemzetközi versenyképességét támogató szolgáltatások fejlesztése* című részprojekt egyes elemeivel foglalkozom, így az alábbiakban a másik öt tématerületet csak röviden fejtem ki. Általánosságban elmondható, hogy valamennyi részprojekt keretében sor kerül kutatócsoportok létrehozása, tudományos kutatások végrehajtására, továbbá sok esetben a kapcsolódó eszközök beszerzésére.

Az automatizált járműrendszerek alkalmazásának jogi kérdései című részprojekt fókuszában az a felismerés áll, miszerint a meghatározó járműipari kutatások az önvezető autókra helyezik a hangsúlyt, ám az ilyen magas fokon automatizált járművek jogi szabályozása hiányos, nemzetközi szintű joganyag elkészítésére és aktualizálására van

szükség. Az *Elektromobilitás kutatócsoport* a járműipar egy másik fontos jövőbeni irányára reflektál: az alternatív, jelen esetben kifejezetten az elektromos hajtással kapcsolatos villamos gépek modellezését, fejlesztését végzi. Az ipar 4.0 és a digitalizáció kérdéseivel az *Infokommunikációs technológiák – IKT kutatócsoport* foglalkozik,⁷ különös tekintettel a felhőalapú szenzoros szolgáltatások iparon belüli alkalmazhatóságának kérdéseire. Mivel a Széchenyi István Egyetemen található Közép-Európa egyetlen akkreditált csomagvizsgáló laborja, így ezen terület eszközfejlesztése és kutatási témái is a FIEK-projekt részévé váltak a *Logisztika, csomagolástechnika* résztema keretében. Az öntevékeny hallgatói csoportok számtalan területen katalizálták az egyetemi alkalmazott kutatásokat (pl. SZEngine motorfejlesztő csoport), a FIEK célkitűzése, hogy minél több ilyen kreatív hallgatói közösség működjön az egyetem keretein belül, a *Hallgatói innováció – öntevékeny hallgatói közösségek* részprojekt támogatásával (Széchenyi István Egyetem, 2016).

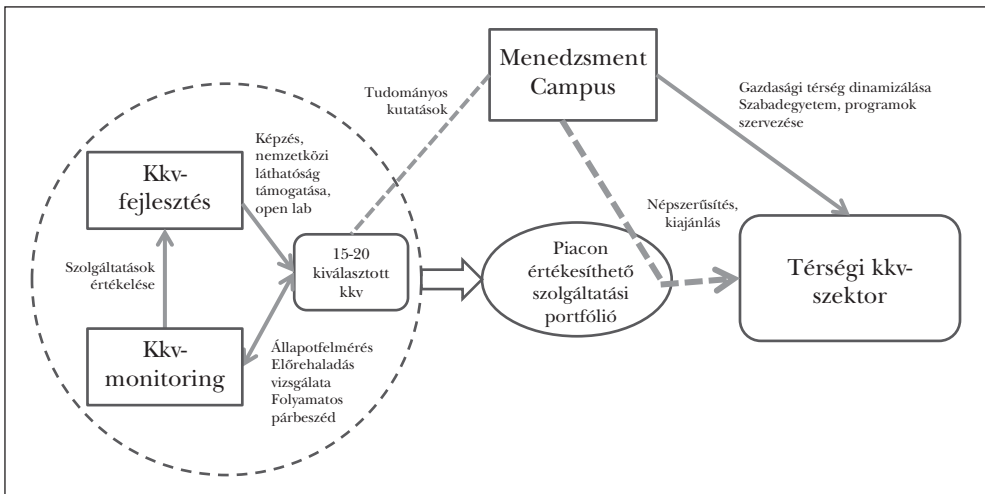
A KKV-K NEMZETKÖZI VERSENYKÉPESSÉGÉT TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE A FIEK KERETÉBEN

A fejezetcímben szereplő résztema tudományos vezetőjeként az alábbiakban részletesen bemutatom a téma célkitűzéseit, programelemeit és kapcsolódó kutatási tematikáját (Fekete, 2017a alapján). A részprojekt fontos célkitűzése, hogy tudományos kutatásokkal, egyetemi szolgáltatásokkal hozzájáruljon a térségben működő kkv-k versenyképességének növeléséhez, beszállítói helyzetük erősítéséhez, a beszállítói láncban történő előrelépésükhöz. A részprojekt három további alprojektre oszlik: Kkv-fejlesztés, Kkv-monitoring, Menedzsment Campus. A *Kkv-fejlesztés* célja, hogy konkrét fejlesztési programokat dolgozzon ki a részt vevő cégek számára. Az alprojekt keretében 15-20 térségi kkv kiválasztása történik meg. Ezen konkrét cégek munkavállalói szakmai képzéseket kapnak az egyetemi kollégák részéről (pl. célzott idegen nyelvi felkészítések, korszerű menedzsmenttechnikák, újszerű marketing- és szervezeti kommunikációs módszerek, szellemi tulajdonjoggal kapcsolatos ismeretek, pályázati felkészítés stb.). A célzott képzéseken túl lehetőség nyílik a cégek számára nemzetközi láthatóságuk növelésére is, hiszen a nemzetközi kiállításokon és vásárokon történő kiállítói részvétel támogatása szintén megoldott. A kiválasztott cégek részvételével működtetett vállalkozói klub célja, hogy a cégek vezetői, munkatársai értesüljenek egymás legkorszerűbb megoldásairól a folyamatos tudásátadás és tudásfejlesztés érdekében. A tervek szerint minden kiválasztott céghez kapcsolódik majd egy oktatói-hallgatói csapat, melyek végigkísérik a cégeket a háromesztendős fejlesztési perióduson. A csapatok hallgatói különböző területekről kerülnek ki (közgazdász, jogász, mérnök stb.) annak érdekében, hogy komplex vállalati problémákat multidiszciplináris megközelítéssel tudjanak megoldani. Az alprojekt hangsúlyozott célja, hogy olyan egyetemi szolgáltatási portfóliót alakítson ki a támogatási időszakban, mely annak lejártát követően a piacon értékesíthetővé válik más cégek számára is, így teremtve külső bevételi forrást a felsőoktatási intézmény számára. Ezt a folyamatot szolgálják az ún. nyitott laborok (open-lab) is. A FIEK keretében az egyetem négy laborját (Zöld nyitott labor, Tisztaságvizsgáló nyitott labor, Talajvizsgáló nyitott labor, Anyagvizsgáló nyitott labor)

fejlesztik annak érdekében, hogy a kkv-fejlesztési alprojektben részt vevő vállalkozások igénybe vehessék szolgáltatásaikat.

A kkv-fejlesztés eredményességét a *Kkv-monitoring* alprojekt vizsgálja. A monitoring keretében a kiválasztott cégek elsőként egy állapotfelmérésen mennek keresztül, legfontosabb paramétereik, mérőszámaik adatbázisba kerülnek. Az alprojekt évente vizsgálja majd a cégek meghatározott mutatóit annak érdekében, hogy mérhetővé váljék a kapott szolgáltatások cégekre gyakorolt hatása. A vizsgálat mind számszerűsített mutatókat, mind pedig soft módszereket (vállalati interjúk, vállalkozói elégedettség mérése stb.) alkalmaz, az eredmények pedig nemcsak a cégekkel kapcsolatos előrehaladást mutatják, hanem folyamatos visszajelzést is adnak a kkv-fejlesztésben dolgozók részére tevékenységük minőségéről, irányának (remélhetőleg) helyességéről.

1. ábra: A kkv-k nemzetközi versenyképességét támogató szolgáltatások fejlesztése résztema szereplőinek kapcsolódási pontjai a kkv-szektorhoz

Forrás: Saját szerkesztés

A *Menedzsment Campus* fontos hivatása, hogy a kkv-fejlesztési részprojekt keretében kialakuló egyetemi képzési portfóliót népszerűsítse, így fókuszáljon az egyetem piacképes képzéseinek összegyűjtésére, rendszerezésére, továbbá a potenciális célcsoportok beazonosítására. A *Menedzsment Campus* további fontos szerepet játszik a győri gazdasági térség dinamizálásában: rendszeres találkozókot szervez a térség gazdasági, képzési, önkormányzati szereplői között, kidolgozza és erősíti a képzési portfólió térségi fókuszát. A győri gazdasági térség kkv-i számára történő „szabadegyetem” szervezésével lehetőség nyílik több ezer térségi kkv megszólítására, a zászlóshajóprojektek legjobb gyakorlatainak bemutatására a 15-20 kiválasztott kkv példája alapján, a térség gazdasági diverzifikációjának erősítésére különféle iparágak bevonásával. A *Menedzsment Campus* bázisát az egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kara oktatói és fiatal kutatói jelentik, akik számára lehetőség nyílik nemzetközi konferenciákon való részvételre,

idegen nyelvű publikációk megjelentetésére, továbbá nemzetközi szakmai kapcsolatok építésére, egyszóval tudományos előmenetelük erősítésére. Ezt a folyamatot szolgálják a Menedzsment Campus keretében folytatott tudományos kutatások is. A kutatások egyrészt *A kkv-k nemzetközi versenyképességét támogató szolgáltatások fejlesztése* című részprojektben zajló tevékenységek tudományos megalapozását szolgálják, másrészt pedig évente egy-egy speciális fókuszú, multidiszciplináris kutatási témát járnak körül.

EGY ÚJABB JÁRMŰIPARI KUTATÁS

A FIEK erős kapcsolódási pontokkal rendelkezik a járműiparhoz, és a fentiek során láthatóvá vált, hogy a Menedzsment Campus keretében kifejezetten szükséges néhány speciális fókuszú kutatási program megvalósítása. A Széchenyi István Egyetemen az elmúlt években több fontos, a járműipar bizonyos gazdasági, társadalmi, térszervező szegmenseit vizsgáló kutatás zajlott. Mindez összefüggésben van a regionális tudomány intézményesült győri megjelenésével, továbbá a város kiemelkedő, jelentős részben a járműipar teljesítményén alapuló fejlődésének „együttállásával”. A tudományos igényességgel végrehajtott kutatási projektek hiánypótló megközelítésben foglalkoztak napjaink kelet-közép-európai gazdasági húzóágazatával, a járműiparral és annak térségi-gazdasági vonatkozásaival.

A 2012-ben zárult kutatás a járműipar telepítési tényezőit tekintette át Kelet-Közép-Európában, keresve a magyar és térségi pozíciókat, elemezve a beszállítói hálózatok sajátosságait, szervezeti és működési tényezőit. A kutatás során számos fontos eredményt sikerült feltárni a kelet-közép-európai járműgyártással kapcsolatban. Világossá vált, hogy a térségben jelentős hagyományai vannak a járműgyártásnak, szinte mindegyik vizsgált ország rendelkezett korábban olyan ipari központtal, amelyben saját vagy nyugati licenc alapján gyártottak járműveket, alkatrészeket, vagy folytattak összeszerelést (Hardi, 2011). A vizsgálatot még indokoltabbá tette a tény, hogy az autóipar a vizsgált országokban néhány év alatt nettó importálóból nettó exportáló ágazattá vált (Barta, 2011), és ezzel párhuzamosan olyan tudástömeg halmozódott fel, mely indukálta a területen a K+F-kapacitások megjelenését, fejlődését is. A kutatás fontos eredménye volt, hogy az érintett ipari központok telephelyi tényezők folyamatos fejlesztésével megfelelő környezetet teremthetnek a jelen lévő vállalatok fejlődéséhez, tartós megtelepedéséhez (Rechnitzer–Smahó, 2011).

Ezen eredmények nyomán vetődött fel a kutatócsoportban az a tudományos kérdés, hogy miként szerveződik egy járműiparra épülő körzet, térség, annak milyen gazdasági, társadalmi és intézményi, hálózatszervező sajátosságai írhatók le, s miként lehet fejlődését különféle eszközökkel befolyásolni, alakítani. A tudományos kérdések *A Győri Járműipari Körzet, mint a térségi fejlesztés új iránya és eszköze* című kutatási programban fogalmazódtak meg, és sikeres pályázat után, 2012 őszén indultak el az elemzések, amelyek 2014-ben fejeződtek be (Rechnitzer, 2013). Azon túl, hogy feltárták a győri vonzáskörzet térkapcsolatait (Szörényiné, 2014), és több kutatási eredmény született a kkv-szektorra nézve is (Dőry–Tilinger, 2014, Czakó–Hajdu-Smahó, 2014), különös tekintettel az Audi helyi társadalmi és gazdasági kapcsolatokra gyakorolt hatá-

sára (Czakó, 2014), további fontos, a város társadalmi szerkezetével kapcsolatos következtetéseket fogalmaztak meg a kutatók (Bugovics, 2014, Csizmadia, 2014). A kutatás jó példa volt egy városi térség szisztematikus és széles körű vizsgálatára.

Jelen cikk szerzője dolgozta ki azt a kutatási tematikát, melynek keretében 19 európai járműipari központ került górcső alá, annak érdekében, hogy feltárja azokat a működési modelleket, melyek ezeket a központokat jellemzik. A kutatási eredmények azt mutatták, hogy az egyes járműipari központok szereplői széles körben, több módon működnek együtt egymással, melyek az alábbi csoportokba sorolhatók: 1. (ön)kormányzati és vállalati szereplők együttműködése a gazdaságfejlesztés területén, 2. vállalati és felsőoktatási szereplők együttműködése a kutatás-fejlesztés területén, 3. együttműködések a szakképzés területén, 4. multilaterális, nagyszámú érintett tömörítő együttműködési rendszerek (Fekete, 2017b). Az említett kutatások eredményeire támaszkodva, a FIEK-program előkészítése során több érintett kutatót foglalkoztatott a győri térség regionális makromodelljének kérdése, s az e témában született kutatási eredmények (Koppány-Kovács-Szabó, 2014, Koppány, 2016) szintén beépültek a FIEK szélesebb kontextusába.

A 2017/2018-as tanév kutatási programjának témáját az adja, hogy 2018-ban lesz 25 éve annak, hogy az Audi Győrben letelepedett. *Az Audi negyedszázada Győrben 1993–2018* című kutatás fókuszában az Audi beágyazódási folyamatával kapcsolatos vizsgálódások állnak. Látható, hogy a regionális tudomány fókuszába napjainkban egyre inkább az ipari körzetek, gazdasági erőközpontok vizsgálata kerül. Hazánk és Európa egyik legkiemelkedőbb gazdasági térsége Győr, a hozzá kapcsolódó Audi-gyáron keresztül. Az Audi negyedszázados jelenléte kiváló apropót jelent egy beágyazottsági és hatásvizsgálat megvalósítására, különös tekintettel a korábbi győri járműipari központok kapcsolódó kutatási eredményeire.

A kutatás 8–10 ív tudományos igényességgel megírt tanulmányt eredményez, melyek folyóiratokban jelennek meg, továbbá a tervek között szerepel a kutatás eredményeinek monográfiaszintű összegzése is.

ÖSSZE G Z É S

Fentiekben láthattuk, hogy a Széchenyi István Egyetemen létrejövő FIEK koncepciójában illeszkedik napjaink gazdaságfejlesztési és innovációs trendjeibe, hiszen a helyi szintű együttműködésen alapuló központ kormányzati finanszírozással segíti elő a győri gazdasági milió további erősödését. Az egyetem különböző résztémák megvalósításával hozzájárul ahhoz, hogy a városi gazdasági jövőképet erősítse, így biztosítva a jövő ipari folyamatainak kutatási bázisát pl. az elektromos hajtás, az infokommunikációs technológiák területén. A koncepció alkalmas arra, hogy becsatornázza az érintett gazdasági szereplőket, így a jelen lévő multinacionális vállalatot és a kis- és közepes méretű vállalkozásokat is, és szinergiákat teremtsen a gazdasági, felsőoktatási, tudományos és kormányzati/önkormányzati szféra között.

A kkv-k nemzetközi versenyképességét támogató szolgáltatások fejlesztése résztema egyedülálló lehetőséget biztosít a helyi kkv-k fejlesztését illetően, hiszen a különféle képzésekkel, nemzetközi láthatóság javításával, az egyetemi laborok használatával, egymás jobb

megismerésével minden részt vevő vállalkozás fontos lépést tehet nemzetközi versenyképessége növekedése érdekében, az előrehaladásuk mérhetősége is biztosított lesz a kkv-monitoring révén. A fejlesztési csomag kidolgozása és tesztelése, végrehajtása az egyetem számára hozzájárulhat a jövőbeli stabil, külső források becsatornázásához, hiszen a szolgáltatási portfólió későbbi piaci értékesíthetősége a cél. Mindezen tevékenységek tudományos megalapozásához, támogatásához járulnak hozzá azok a tervezett tudományos kutatások, melyekhez az egyetem egyrészt megfelelő kutatási előzményekkel, másfelől pedig képzett oktatói és kutatói állománnyal rendelkezik.

Az SZE FIEK tehát olyan egyedülálló kombinációját adja a kutatás-fejlesztés és vállalkozásfejlesztés helyi dimenziójának, mely újszerű, és jó példaként kerülhet be a gazdasági térségek együttműködési rendszerei közé.

JEGYZETEK

- ¹ A tanulmány megírását a GINOP-2.3.4-15-2016-00003 azonosító számú projekt „5. KKV-k nemzetközi versenyképességét támogató szolgáltatások fejlesztése” alprojekt támogatta.
- ² Napjaink győri fejlesztési is erősítik ugyanakkor azt a megállapításmat (Fekete, 2017b), miszerint a gazdaságfejlesztés egyes hullámainak eszközei ma is párhuzamosan léteznek egymás mellett. Noha a FIEK (de mellette pl. a Győri Járműipari Életpályamodellel Együttműködés, a Győri Járási Foglalkoztatási Paktum stb.) a posztmodern időszak eszköztárához kapcsolható, ma is elengedhetetlen a kezdeti időszakok gazdaságfejlesztési eszközeinek alkalmazása, az ún. hard infrastruktúra fejlesztése. Erre példa a győri keleti elkerülő út építése, a győri ipari park bővítése, az iparvágány meghosszabbítása stb. Tapasztalatom szerint a helyi vállalkozások a korábbi és a jelenlegi időszakok eszközeinek párhuzamos alkalmazását várják el az állami/önkormányzati szférától.
- ³ Az együttműködés eredetileg a Regionális és Innovációs Technológiai Centrum nevet viselte, ötletgazdája prof. dr. Szekeres Tamás egyetemi tanár, a Széchenyi István Egyetem korábbi rektora.
- ⁴ A Kormány 1540/2014. (IX. 24.) Korm. határozata a Széchenyi István Egyetem, az Audi Hungaria Motor Kft. és Győr Megyei Jogú Város közötti együttműködés alapján létrejövő Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központról. *Magyar Közlöny*, 131. sz.
- ⁵ A Kormány 1687/2015. (IX. 25.) Korm. határozata a Széchenyi István Egyetem kormányhatározat alapján történő egyedi innovációs támogatásáról. *Magyar Közlöny*, 138. sz.
- ⁶ A Széchenyi István Egyetem mellett a Miskolci Egyetem, a Debreceni Egyetem, a Pallasz Athéné Egyetem és a Kaposvári Egyetem nyert a pályázaton, a legmagasabb összegű támogatást a Széchenyi István Egyetem kapta.
- ⁷ A FIEK indításával párhuzamosan kötötte meg Magyarország kormánya és Győr Megyei Jogú Város a Modern Városok Programhoz kapcsolódó megállapodást, melyben szerepel az egyetem berkein belül létrehozandó Digitális Kompetenciaközpont kormányzati finanszírozása, mintegy 3,5 Mrd forint értékben. A létrejövő kompetenciaközpont megalapozásában a FIEK IKT-alprojekthe nagy segítséget nyújt a jövőben.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Bajmócy Zoltán (2011): *Bevezetés a helyi gazdaságfejlesztésbe*. JATEPress, Szeged.
- Barta Györgyi (2011): A kelet-közép-európai járműgyártás európai összefüggései. In: *Járműipar és regionális versenyképesség*. Szerk. Rechnitzer János, Smahó Melinda, Universitas-Győr Nonprofit Kft, Győr, 27–63.
- Bugovics Zoltán (2014): A győri identitás háttértényezőinek vizsgálata. In: *A helyi társadalom és intézményrendszer Győrben*. Szerk. Csizmadia Zoltán, Tóth Péter, Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 100–115.
- Carayannis, Elias G. – Barth, Thorsten D. – Campbell, David F. J. (2012): The Quintuple Helix Innovation Model: Global Warming As a Challenge and Driver for Innovation. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, vol. 1, no. 2., <https://doi.org/10.1186/2192-5372-1-2>.

- Czakó Katalin (2014): Az Audi Hungária Motor Kft. hatása a helyi gazdasági és társadalmi folyamatokra. *Tér és Társadalom*, 28. évf., 2. sz., 188–198.
- Czakó Katalin – Hajdu-Smahó Melinda (2014): Vállalati nyitottság vizsgálata a Győri Járműipari Körzet területi tökéjében. In: *A gazdaságszerkezet és vonzáskörzet alakulása*. Szerk. Lados Mihály, Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 216–229.
- Csizmadia Zoltán (2014): A társadalmi kapcsolatok jellemzői. A lakosság kapcsolati tőkekészletének sajátosságai. In: *A helyi társadalom és intézményrendszer Győrben*. Szerk. Csizmadia Zoltán, Tóth Péter, Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 129–153.
- Dőry Tibor – Tilinger Attila (2014): Hatékonyabbak-e a nyílt innovációs módszereket alkalmazó kis- és középvállalkozások? In: *A gazdaságszerkezet és vonzáskörzet alakulása*. Szerk. Lados Mihály, Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 201–215.
- Etzkowitz, Henry – Leydesdorff, Loet (2000): The dynamics of innovation: from National Systems and „Mode 2” to a Triple Helix of university-industry-government relations. *Research Policy*, vol. 29, no. 2, 109–123., [https://doi.org/10.1016/S0048-7333\(99\)00055-4](https://doi.org/10.1016/S0048-7333(99)00055-4).
- Fekete Dávid (2017a): *A FIEK „Kkv-k nemzetközi versenyképességét támogató szolgáltatások fejlesztése” részprojektjének koncepciója*. Kézirat.
- Fekete Dávid (2017b): Európai járműipari térségek gazdasági kormányzási modelljei. *Tér és Társadalom*, 31. évf., 3. sz., megjelenés alatt.
- Filep Bálint (2014): *A nagyvárosok az európai és a magyar területi politikában*. Publikon Kiadó, Pécs–Győr.
- Hardi Tamás (2011): A közúti járműgyártás szerepe a kelet-közép- és délkelet-európai ipari térségek kialakulásában. In: *Járműipar és regionális versenyképesség*. Szerk. Rechnitzer János, Smahó Melinda, Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 99–108.
- Koppány Krisztián (2016): Gazdasági hatáselemzés a győri régióban: a SZEconomy portál és a GyőRIO modell. *Tér – Gazdaság – Ember*, 4. évf., 2. sz., 31–57.
- Koppány Krisztián – Kovács Norbert – Szabó Dániel Róbert (2014): Város és vonzáskörzete: gazdasági kapcsolatrendszer és növekedés. Vázlat a győri járműipari körzet regionális makromodelljének kidolgozásához. *Tér és Társadalom*, 28. évf., 2. sz., 128–157.
- Lengyel Imre (2010): *Regionális gazdaságfejlesztés. Versenyképesség, klaszterek és az alulról szerveződő stratégiák*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Lentner Csaba (2014): A magyar önkormányzatok adósságkonszolidációja. *Pénzügyi Szemle*, 59. évf., 3. sz., 330–344.
- Lentner Csaba (2015): Az új magyar állampénzügyi rendszer – történeti, intézményi és tudományos összefüggésekben. *Pénzügyi Szemle*, 60. évf., 4. sz., 458–472.
- NKFIH (2016): *A Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ – Kutatási infrastruktúra (GINOP-2.3.4-15) című pályázati felhívás nyertes projektjei*. Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal, <http://nkfi.gov.hu/palyazatok/europai-unios-forrasbol/felsooktatasi-ipari> (Letöltés: 2017. május 10.).
- Rechnitzer János (2013): *A Győri Járműipari Körzet, mint a térségi fejlesztés új iránya és eszköze*. Széchenyi István Egyetem, Győr.
- Rechnitzer János – Smahó Melinda (2011): A jármű- és autóipar hatása a kelet-közép-európai térség versenyképességére. A kutatási eredmények összefoglalása. In: *Járműipar és regionális versenyképesség*. Szerk. Rechnitzer János, Smahó Melinda, Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 5–26.
- Széchenyi István Egyetem (2016): *Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ a Széchenyi István Egyetemen*. Pályázati anyag, Győr.
- Szechenyiprojekt.sze.hu (2017): *Felsőoktatási és ipari együttműködések központja épül Győrben*. <http://szechenyiprojekt.sze.hu/felsooktatasi-es-ipari-egyuttmukodesek-kozpontja-epul-gyorben> (Letöltés: 2017. május 10.).
- Szörényiné Kukorelli Irén (2014): Város és vidéke – térkapcsolatok elemzése Győr térségében. In: *A gazdaságszerkezet és vonzáskörzet alakulása*. Szerk. Lados Mihály, Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 22–48.
- Tamándl László (2014): *A felsőoktatási intézmények versenyképességi tényezői*. Publikon Kiadó, Pécs–Győr.